

Apulaispormestari, yhdyskuntalautakunta,
kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta sekä 19.08.2025
alueellinen jätehuoltolautakunta

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Tampereen kaupungin lausunto KAISU3-suunnitelmaan

TRE:3998/11.01.01/2025

Lisätietoja päätöksestä

Johdon assistentti Katri Naulo, puh. 040 801 6003, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Valmistelijan yhteystiedot

Ilmasto- ja ympäristöpäällikkö Laura Inha, puh. 040 801 6035, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Ympäristöministeriölle annetaan oheinen lausunto.

Perustelut

Ympäristöministeriö on pyytänyt lausuntoja keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmasta. Lausuntopyyntö 2.7.2025, VN/14961 /2024.

Lausunnot

1. Liikenne

Tampereen kaupunki korostaa liikenteen päästövähennystoimien merkitystä ilmastotavoitteiden saavuttamisessa. Kaupunki on investoinut raitiotiehen ja kehittää aktiivisesti kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita. KAISU3-suunnitelmassa tulisi painottaa kaupunkiseutujen roolia liikenteen päästöjen vähentämisessä ja varmistaa valtion pitkäjänteinen tuki kestävän liikenteen investoinneille.

Erityisesti Tampereen kaupunki näkee tärkeänä valtion kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen tuen suurille kaupunkiseuduille ja tukimäärän määrän palauttamisen vähintään vuoden 2023 tasolle. Kuten luonnoksessa tuodaan esille, kävelyn ja pyöräilyn edistämisen suurimmat yhteiskuntataloudelliset hyödyt tulevat kansanterveyden parantamisesta. Suurilla kaupunkiseuduilla kävelyn ja pyöräilyn rooli liikennejärjestelmässä on erittäin tärkeä myös kaupunkien viihtyisyyden ja tehokkaan tilankäytön näkökulmasta.

Tampereen kaupunki näkee, että arkiliikunnan edistäminen kävelyä ja pyöräilyä tukemalla on tärkeää kaikissa ikä- ja sosioekonomisissa ryhmissä. Esimerkiksi työmatkaliikkumisessa tukien tulee kohdistua vahvemmin kestävään liikkumiseen henkilöautoilun sijaan. Tampere kannattaa myös sosiaalisen ilmastorahaston hyödyntämisen selvittämistä kävelyn ja pyöräilyn tukemisessa osana tukikokoisuutta ja liikkumisköyhyyden ehkäisykeinona.

Tampereen kaupunki näkee, että liikenteen politiikkatoimien yhteiskuntataloudellisten vaikutusten arviointia tulee kokonaisuudessaan kehittää ja parantaa näin päätösten arviointia ja läpinäkyvyyttä eri näkökulmista. Lisäksi on tärkeää huomioida kaupunkiseutujen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

erityistarpeet liikenteen sähköistämisessä ja liikkumisen palveluiden digitalisaatiossa.

2. Rakennusten erillislämmitys Tampereen kaupunki pitää tärkeänä, että viettäessä käytäntöön jo asetettua periaatepäätöstä fossiilisesta lämmitysöljystä luopumisesta valtion ohjaus asiassa pysyy pitkäjänteisenä, ja että tämän tavoitteen toteutuksessa huolehditaan myös haavoittuvassa asemassa olevien kuntalaisten taloudellisista ja muista edellytyksistä toimia tavoitteiden suuntaisesti. Näin jäljellä olevaa fossiilisen lämmitysöljyn käyttöä saadaan tehokkaasti korvattua kestävämmillä ratkaisuilla.

2. Työkoneet

Tampereen kaupunki korostaa työkoneiden päästöjen vähentämisen potentiaalia erityisesti kaupunkien infrarakentamisessa ja kunnossapidossa. Kaupunki liittyi maaliskuussa 2025 päästöttömien työmaiden green deal -sitoumukseen ja on sitoutunut vähentämään työmailla syntyviä päästöjä julkisten hankintojen kautta. KAISU3-suunnitelmassa tulisi tukea kuntien siirtymistä vähäpäästöisiin ja päästöttömiin työkoneisiin rahoituksen, hankintaohjeistuksen ja osaamisen kehittämisen keinoin. Valtakunnalliset tavoitteet tulisi sovittaa yhteen kuntien investointisuunnitelmien ja kaluston uusimissykliä kanssa.

3. Kuntien ja alueiden ilmastotyö

Tampereen kaupunki pitää tärkeänä, että KAISU3 tunnistaa kuntien keskeisen roolin ilmastopolitiikan toimeenpanossa. Tampereella on oma hiilineutraaliustavoite vuodelle 2030 ja laaja ilmasto-ohjelma, joka sisältää energiatehokkuustoimia, kiertotaloutta ja ilmastokasvatusta. Suunnitelmassa tulisi varmistaa riittävä rahoitus, osaaminen ja tietopohja kuntien ilmastotyön tueksi.

4. Kulutuksen hiilijalanjälki

Tampereen kaupunki näkee kulutuksen hiilijalanjäljen vähentämisen olennaisena osana ilmastotyötä. Kaupunki edistää kestävästä kulutuksesta ruokapalveluissa, rakentamisessa ja tapahtumatuotannossa. KAISU3:ssa tulisi esittää konkreettisia toimia kulutuksen ohjaamiseksi, kuten kansallisia kampanjoita, hiilijalanjälkitietojen saatavuuden parantamista ja kuluttajakäyttäytymisen muutoksen tukemista. Kuntien rooli kulutuksen ohjaamisessa tulisi tunnistaa erityisesti julkisten palveluiden ja viestinnän kautta. Mahdollisia kansallisia tavoitetasoja kulutuksen päästöille tulisi selvittää.

5. Julkiset hankinnat

Tampereen kaupunki pitää julkisia hankintoja keskeisenä keinona päästöjen vähentämisessä. Kaupunki pyrkii sisällyttämään ilmasto- ja muita ekologisen kestävyuden kriteerejä kaikkiin merkittäviin

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

hankintoihin. KAISU3-suunnitelmassa tulisi vahvistaa valtakunnallista ohjausta ja tukea kunnille, jotta ilmastokriteerit saadaan systemaattisesti osaksi hankintaprosesseja. Lisäksi tarvitaan valtakunnallisia, kaikille avoimia ja maksuttomia työkaluja, neuvontaa ja koulutusta, jotka tukevat kuntia ilmastoviisaissa hankinnoissa.

6. Suunnitelman vaikutusarviot ja KEITO-skenaariot

Tampereen kaupunki korostaa, että suunnitelman vaikutusarvioiden tulee huomioida kaupunkien erityispiirteet. KEITO-hankkeen skenaariot eivät huomioi hallitusohjelman linjauksia, joten niiden käyttö suunnitelman perustana edellyttää kriittistä tarkastelua. Kaupunki ehdottaa, että paikalliset vaikutusarviot ja skenaariot otetaan huomioon suunnitelman jatkokehityksessä.

7. Suunnitelman ympäristö-, talous- ja sosiaaliset vaikutukset

Tampereen kaupunki pitää tärkeänä, että KAISU3-suunnitelmassa arvioidaan toimenpiteiden kokonaisvaikutuksia kattavasti. Ilmastonmuutoksen hillinnän kehittämisen kytkökset luonnonvarojen kestäväan käyttöön etenkin kaivannaisten ja biogeenisen materiaalin hyödyntämisen osalta vaativat erityistä huomiota, jotta hillinnän varjolla ei aiheuteta suurempaa haittaa kuin hyötyjä on saavutettavissa. Lisääntyneiden hakkuiden vaikutus hiilinielujen lisäksi metsien monimuotoisuuteen olisi tuotava vaikutusten arvioinnissa esille. Ympäristövaikutusten osalta suunnitelman tulee edistää luonnon monimuotoisuutta ja vähentää haitallisia päästöjä. Talousvaikutusten osalta on tärkeää huomioida toimenpiteiden kustannustehokkuus ja mahdollisuudet vihreän kasvun edistämiseen. Sosiaaliset vaikutukset, kuten oikeudenmukainen siirtyminen ja kansalaisten osallistumismahdollisuudet, tulee sisällyttää suunnitelman arviointikehiköön.

8. Rahoitus ja resurssit

Kuntien ilmastotyön onnistuminen edellyttää riittävää, pitkäjänteistä ja ennakoitavaa valtion rahoitusta. Tampereen kaupunki ehdottaa, että KAISU3-suunnitelmassa esitetään selkeä rahoituspolku kunnille ja kuntalaisille, jotta toimenpiteet voidaan toteuttaa suunnitellusti ja vaikuttavasti.

Tiedoksi

Mustajärvi Kaisa, Skippari Kati, Tyvimaa Tanja, Vandell Ari, Hastio Pia, Sorri Jaakko, Nousiainen Anni, Nieminen Emmi, Simola Irina, Nurminen Mikko

Allekirjoitus

Apulaispormestari Ilkka Porttikivi

Apulaispormestari, yhdyskuntalautakunta,

kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta sekä 19.08.2025

§ 17

alueellinen jätehuoltolautakunta

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Apulaispormestari, yhdyskuntalautakunta,
kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta sekä 19.08.2025
alueellinen jätehuoltolautakunta

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Muutoksenhakukielto

§ 17

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)
- etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)